

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

MAZOWIECKIE SPOJRZENIE NA REWITALIZACJĘ

REWITALIZACJA

proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w **sposób kompleksowy**, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, **skoncentrowane terytorialnie**, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji.

REWITALIZACJA*

1. Rewitalizacja to **proces**.
2. Rewitalizacją **nie są pojedyncze inwestycje** lub działania, takie jak remont linii kolejowej, przebudowa budynku, otwarcie nowego przedsiębiorstwa.
3. Rewitalizacji **nie prowadzi wyłącznie gmina** – udział w niej biorą interesariusze, którymi mogą być podmioty publiczne, prywatne, organizacje pozarządowe, a przede wszystkim mieszkańcy. Rolą gminy jest koordynacja i odpowiednie zaprogramowanie tego procesu.
4. **Partycypacyjny charakter** rewitalizacji polega na tym, że proces ten programuje się, prowadzi i ocenia przy zapewnieniu aktywnego udziału interesariuszy.
5. Rewitalizacja jest **procesem ciągłym**.

* *Ustawa o rewitalizacji. Praktyczny komentarz*. Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa. Departament Polityki Przestrzennej, Warszawa 2016

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

DOFINANSOWANIE DLA PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH BĘDZIE MOŻLIWE WYŁĄCZNIE DLA PROJEKTÓW, KTÓRE:

- ✓ wynikają z obowiązującego (na dzień składania wniosku o dofinansowanie projektu) programu rewitalizacji;
- ✓ program rewitalizacji, z którego wynika składany projekt rewitalizacyjny, spełnia wymagania tj. posiada określone cechy i elementy;
- ✓ program rewitalizacji, z którego wynika składany projekt rewitalizacyjny znajduje się w wykazie programów rewitalizacji na terenie województwa mazowieckiego prowadzonym przez Urząd Marszałkowski.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

PROGRAM REWITALIZACJI UPRAWNIAJĄCY DO WSPARCIA Z RPO WM 2014-2020

Program rewitalizacji opracowany zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446),

lub

Gminny program rewitalizacji opracowany zgodnie z art.14-24 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777).

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

PROGRAM REWITALIZACJI

Nie ma gotowego, uniwersalnego programu rewitalizacji.

Każda gmina jest inna, każda gmina ma zupełnie inny, unikatowy zestaw problemów, na które trzeba zareagować zupełnie inaczej.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

Gminny program rewitalizacji opracowany zgodnie z art.14-24 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777)

- Zastrzeżona nazwa - Gminny Program Rewitalizacji (art. 14 ust. 2)
- szacowany czas wynikający z ustawy na opracowanie to 36-60 tygodni

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji

- pełen zakres z ustawy o rewitalizacji - gmina nie posiada aktualnej diagnozy lub jest w trakcie opracowywania diagnozy / programu rewitalizacji

I. Opracowanie diagnozy zgodnie z art. 4 uor i Wytycznymi - ok. 18 tygodni:

- Pozyskanie danych
- Analizy
- Geokodowanie danych
- Sporządzenie map, w tym mapy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w skali co najmniej 1:5000 z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej / ewidencyjnej
- Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji – cd.

II. Przyjęcie uchwał rady gminy ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (prawo miejscowe) - art. 8 ust. 1 uor - ok. 23- 25 tygodni (przy założeniu braku uwag Wojewody):

- Analizy w zakresie ew. uwzględnienia w uchwale rady gminy ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji: prawa pierwokupu na rzecz gminy wszystkich nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji i/lub zakazu wydawania decyzji o warunkach zabudowy.
- Przygotowanie projektu uchwały rady gminy ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.
- Konsultacje społeczne projektu uchwały rady gminy ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (7 dni + co najmniej 30 dni)
 - Opracowanie i opublikowanie w BIP informacji podsumowujących każdą z form konsultacji - art. 7 uor
 - Wprowadzenie zmian do projektów uchwały wynikających z konsultacji.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji – cd.

II. Przyjęcie uchwał rady gminy wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji - cd.:

- Przyjęcie przez radę gminy uchwały ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji;
- Potwierdzenie legalności uchwały ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przez wojewodę;
- Opublikowanie uchwały ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji – cd.

III. Przyjęcie uchwał rady gminy ws. przystąpienia do sporządzenia gminnego programu rewitalizacji - art. 17 ust. 1 uor

- Ogłoszenie informacji o podjęciu uchwały ws. przystąpienia do sporządzenia gminnego programu rewitalizacji (BIP+prasa lokalna+obwieszczenie).

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji – cd.

IV. Powołanie Komitetu Rewitalizacji - w trakcie tworzenia GPR lub po zakończeniu lecz nie później niż 3 m-ce - ok 15 tygodni

- Projekt uchwały rady gminy ws. zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji;
- Konsultacje społeczne projektu uchwały rady gminy ws. zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji (7 dni + co najmniej 30 dni)
 - Opracowanie i opublikowanie w BIP informacji podsumowującej konsultacje
 - Wprowadzenie ew. zmian do projektu uchwały wynikających z konsultacji
- Przyjęcie uchwały rady gminy ws. zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji
- Wybór członków Komitetu Rewitalizacji zgodnie z zasadami przyjętymi w uchwale rady gminy
- Powołanie Komitetu Rewitalizacji- zarządzenie wójta/burmistrza/prezydenta

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji – cd.

IV. Sporządzenie gminnego programu rewitalizacji - ok 30 tygodni

- Wybór ekspertów / wykonawcy GPR w trybie pzp
- Prace nad GPR - etap 1. - opracowanie projektu GPR zgodnie z zakresem określonym w art. 15 uor, w tym nabór przedsięwzięć
- Konsultacje społeczne projektu GPR (7 dni + co najmniej 30 dni)
- Opiniowanie projektu GPR – obligatoryjne (8 lub 9 instytucji) i fakultatywne (8 instytucji)
- Procedura oceny oddziaływania na środowisko: wystąpienie do RDOŚ i PWIS → w przypadku konieczności sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko: uzgodnienie zakresu prognozy z RDOŚ i PWIS.
- Prace nad GPR - etap 2. - wprowadzenie zmian do projektu GPR wynikających z konsultacji i opinii właściwych organów;
- Przyjęcie uchwały rady gminy ws. gminnego programu rewitalizacji.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

Program rewitalizacji opracowany zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446):

- Okres przejściowy na realizację przedsięwzięć
do 31 grudnia 2023 r.

Od 1 stycznia 2024 r. jedyną podstawą realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w gminach będzie gminny program rewitalizacji przyjęty uchwałą gminy zgodnie z wymogami wskazanymi w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

- Szacowany czas wynikający z ustawy na opracowanie to
- od 16 tygodni

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

OPRACOWANIE PROGRAMU REWITALIZACJI - ELEMENTY OBOWIĄZKOWE

I. Opracowanie diagnozy zgodnie z Wytycznymi

- Pozyskanie danych
- Analizy
- Sporządzenie map

II. Przystąpienia do sporządzenia programu rewitalizacji

- Wybór ekspertów / wykonawcy
- Prace nad PR
- Konsultacje społeczne projektu PR
- Procedura oceny oddziaływania na środowisko: wystąpienie do RDOŚ
- Prace nad PR - etap 2. - wprowadzenie zmian do projektu PR wynikających z konsultacji;
- Przyjęcie uchwały rady gminy ws. programu rewitalizacji.

**Zasady wpisu
do Wykazu programów
rewitalizacji
województwa
mazowieckiego**

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

Wykaz programów rewitalizacji województwa mazowieckiego

1. Zasady wpisu do Wykazu określa **Regulamin wpisu** do Wykazu programów rewitalizacji województwa mazowieckiego.
2. Podmiotami uprawnionymi do zgłaszania programu rewitalizacji do Wykazu są **pojedyncze gminy miejskie, miejsko-wiejskie i wiejskie** województwa mazowieckiego.
3. W Wykazie może znajdować się **wyłącznie jeden aktualny program rewitalizacji danej gminy**.
4. Wykaz oraz regulamin znajdują się na stronie internetowej www.funduszedlamazowska.eu w zakładce rewitalizacja.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

Wykaz programów rewitalizacji województwa mazowieckiego – cd.

Załącznik nr. 1 do Regulaminu

[data złożenia wniosku]

Wniosek o wpis/wykreślenie⁴ do

Wykazu programów rewitalizacji województwa mazowieckiego²

Gmina składająca wniosek	
Powiat	
Tytuł programu rewitalizacji	
Data przyjęcia/uchylenia ³ programu rewitalizacji przez radę gminy (dzień/miesiąc/rok) oraz nr uchwały	
Czy program rewitalizacji został aktualizowany (jeśli tak proszę wskazać datę przyjęcia przez radę gminy po raz pierwszy)	
Podstawa prawna przygotowania programu rewitalizacji (ustawa o samorządzie/ ustawa o rewitalizacji ⁵)	
Obszar objęty programem rewitalizacji (w ha oraz % powierzchni gminy)	
Odsetek osób zamieszkujących na obszarze objętym programem rewitalizacji (w % mieszkańców gminy ogółem) ⁶	
Decyzja RDOŚ zgodnie z art. 46 oraz 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko	

Prawdziwość danych zawartych we Wniosku potwierdzam własnoręcznym podpisem

[czytelny podpis osoby upoważnionej do złożenia wniosku]

LP.	GMINA	POWIAT	TYTUŁ PROGRAMU REWITALIZACJI	DATA PRZYJĘCIA PRZEZ RADĘ GMINY /rok-mc-dzień/	DATA WYDANIA POZYTYWNEJ OPINII PRZEZ IZ RPO WM 2014-2020 /rok-mc-dzień/
1.					
2.	Andrzejewo				
3.	Baboszewo				
4.	Baranowo				
5.	Baranów				
6.	Belsk Duży				
7.	Białobrzegi				
8.	Bielany				
9.	Bielsk				
10.					
11.					

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

Wykaz programów rewitalizacji województwa mazowieckiego – cd.

Załącznik nr. 1 do Regulaminu

[data złożenia wniosku]

Wniosek o wpis/wykreślenie⁴ do

Wykazu programów rewitalizacji województwa mazowieckiego²

Gmina składająca wniosek	
Powiat	
Tytuł programu rewitalizacji	
Data przyjęcia/uchylenia ³ programu rewitalizacji przez radę gminy (dzień/miesiąc/rok) oraz nr uchwały	
Czy program rewitalizacji został aktualizowany (jeśli tak proszę wskazać datę przyjęcia przez radę gminy po raz pierwszy)	
Podstawa prawna przygotowania programu rewitalizacji (ustawa o samorządzie/ ustawa o rewitalizacji ¹)	
Obszar objęty programem rewitalizacji (w ha oraz % powierzchni gminy)	
Odsetek osób zamieszkałych na obszarze objętym programem rewitalizacji (w % mieszkańców gminy ogółem) ⁵	
Decyzja RDOŚ zgodnie z art. 46 oraz 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko	

Prawdziwość danych zawartych we Wniosku potw.

[czytelny]

środowisko

Decyzja RDOŚ zgodnie z art. 46 oraz 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Prawdziwość danych zawartych we Wniosku potwierdzam własnoręcznym podpisem

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko programu rewitalizacji

Obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko programów rewitalizacji wynika z art. 46 oraz 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (ooś).

Wnioskodawca ma obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko programu rewitalizacji lub uzyskania dokumentu wskazującego na możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny.

W przypadku konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, jej zakres i stopień szczegółowości zgodnie z art. 51 ustawy ooś, powinien zostać uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

Wykaz programów rewitalizacji województwa mazowieckiego – cd.

Wymagane załączniki do wniosku:

- *Program rewitalizacji.*
- *Uchwała rady Gminy o przyjęciu programu rewitalizacji. W przypadku gdy podstawą prawną PR jest ustawa o rewitalizacji należy dołączyć wszystkie uchwały Rady Gminy w zakresie obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji oraz PR.*
- *Wersja elektroniczna (np. CD) z Programem rewitalizacji.*

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

Wykaz programów rewitalizacji województwa mazowieckiego – cd.

Wpis do Wykazu i ocena programów rewitalizacji ma **charakter ciągły, tj. gmina w dowolnym momencie może złożyć program rewitalizacji** do zaopiniowania przez IZ RPO WM 2014-2020.

Należy pamiętać, że gmina chcąc złożyć do dofinansowania z RPO WM 2014-2020 projekt rewitalizacji musi mieć pozytywnie oceniony przez IZ RPO WM 2014-2020 program rewitalizacji, z którego wynikać będzie przedmiotowy projekt.

Zawartość programu rewitalizacji

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

Wymagane cechy programów rewitalizacji:

Kompleksowość programu rewitalizacji

Program rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków unijnych oraz innych publicznych lub prywatnych) tak, aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego lub przestrzenno-funkcjonalnego lub technicznego lub środowiskowego związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem.

Koncentracja programu rewitalizacji

Co do zasady projekty rewitalizacyjne realizowane są na obszarach rewitalizacji. Do objęcia wsparciem można jednak dopuszczać także projekty rewitalizacyjne zlokalizowane poza tym obszarem, jeśli służą one realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji.

Komplementarność projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów (a także szerzej: przedsięwzięć) rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach. W szczególności dotyczy to komplementarności: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

Realizacja zasady partnerstwa i partycypacja

Prace nad przygotowaniem programu, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie (realizacja) programu oparte są na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie z mieszkańcami obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

Minimalna zawartość programów rewitalizacji:

1. **opis powiązań** programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy;
2. **diagnoza** czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych, zawiera także analizę lokalnych potencjałów;
3. **zasięgi przestrzenne obszaru/obszarów** zdegradowanych, tj. określenie, w oparciu o inne dokumenty strategiczne gminy lub diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium/terytoriów wymagających wsparcia;
4. **wizja** stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji);
5. **identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych**;
6. wykaz dopełniających się wzajemnie **najważniejszych przedsięwzięć i głównych projektów rewitalizacyjnych** dotyczących obszaru zdegradowanego, które będą realizowane w ramach danego programu rewitalizacji
7. ogólny (zbiorczy) opis **innych, uzupełniających rodzajów przedsięwzięć** rewitalizacyjnych - tzn. takich, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji.
8. **mechanizmy zapewnienia komplementarności** między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji;
9. **indykatywne ramy finansowe** w odniesieniu do przedsięwzięć, o których mowa w pkt. 7 oraz 8, z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014-2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków UE);
10. **mechanizmy włączenia mieszkańców**, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji;
11. **system realizacji** (wdrażania) programu rewitalizacji;
12. **system monitoringu** skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

Cechy i elementy oceniane w Programach rewitalizacji:

1. Zgodność PR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy;
2. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych;
3. Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji;
4. Planowany efekt rewitalizacji;
5. Cele oraz kierunki działań mające na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk;
6. Lista projektów głównych;
7. Pozostałe przedsięwzięcia;
8. Komplementarność;
9. Ramy finansowe;
10. Partycypacja społeczna;
11. System realizacji PR (struktura organizacyjna);
12. Monitoring PR.

**Konieczne jest spełnienie wszystkich warunków jednocześnie.
W przypadku niespełnienia któregokolwiek kryterium program rewitalizacji
kierowany jest do poprawy/uzupełnienia.**

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

1. POLITYKA GMINY

Dla prowadzenia rewitalizacji wymagane jest **uwzględnienie rewitalizacji jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy.**

Programy rewitalizacji powinny być dokumentami operacyjnymi, podrzędnymi w stosunku do strategii rozwoju gminy.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

1. POLITYKA GMINY – NAJCZEŚCIEJ POPEŁNIANE BŁĘDY

1. Cytowanie wszystkich celów z dokumentów strategicznych.
2. Brak logicznego związku cytowanych fragmentów ze zidentyfikowanymi problemami i celami rewitalizacji.
3. Cytowanie RPO WM 2014-2020 i innych dokumentów funduszowych jako punktu odniesienia dla planowanej rewitalizacji.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

1. POLITYKA GMINY – SPOSÓB OCENY

KRYTERIUM 1.

ZGODNOŚĆ PR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY:

W ramach kryterium ocenie podlega czy :

- PR jest zgodny z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy.
- przedstawione fragmenty dokumentów strategicznych i planistycznych gminy, uzasadniają w wystarczającym stopniu potrzebę i znaczenie działań rewitalizacyjnych na danym obszarze gminy, a tym samym opracowanie PR.

2. DIAGNOZA

Poprawność diagnozy warunkuje właściwe sformułowanie celów i zakładanych efektów programu rewitalizacji – diagnoza powinna wskazać czynniki i przyczyny degradacji.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

2. DIAGNOZA

- Cel diagnozy: wyznaczenie obszaru zdegradowanego.
- Diagnoza: gromadzenie i interpretowanie danych.
- Źródła danych – sposób pozyskania, agregowania.
- Jak wyznaczyć obszar zdegradowany? – podejścia i wskaźniki.
- Obszar rewitalizacji – koncentracja działań.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

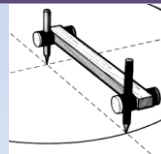
2. DIAGNOZA

- Diagnoza wykonywana jest dla całej gminy.
- Diagnoza do programu powinna stanowić efekt rzeczywistego przeanalizowania określonych zjawisk dla gminy.
- Z diagnozy i analizy danych statystycznych potwierdzonych konsultacjami społecznymi kształtuje się obszar zdegradowany.

Wybór metody

Podział gminy

Wybór wskaźników

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

2. DIAGNOZA – NAJCZĘŚCIEJ POPEŁNIANE BŁĘDY

1. Brak jasnej metodologii opracowania diagnozy.
2. W szczegółowej analizie wskaźnikowej na poziomie gminy brak analiz na niższych poziomach oraz brak analizy porównawczej.
3. Wyznaczanie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na podstawie np. własnego uznania, wyłącznie ankiet, wybiórczych analiz.
4. Brak odniesień do obszarów zdegradowanych.
5. Nieadekwatnie dobrane wskaźniki.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

2. DIAGNOZA – SPOSÓB OCENY

KRYTERIUM 2.

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH:

W ramach kryterium ocenie podlega czy:

- diagnoza zawiera kompleksową charakterystykę obszaru zdegradowanego: opis zjawisk kryzysowych, skali problemów oraz potencjałów obszaru;
- określone zjawiska kryzysowe są powiązane i adekwatne do zidentyfikowanego problemu/problemów w zakresie rewitalizacji, a ich natężenie (nawarstwienie, utrwalenie się) ma istotny wpływ na występowanie powyższego problemu/-ów;
- diagnoza jest rzetelna (metodologicznie poprawna), poparta faktami i stanowi wystarczające uzasadnienie dla konieczności opracowania PR i skoncentrowania na danym obszarze przyszłych działań rewitalizacyjnych;
- diagnoza odnosi się do sfery społecznej i przynajmniej jeszcze jednej, w tym: przestrzennej, infrastrukturalnej, gospodarczej i środowiskowej.

3. WYZNACZANIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Obszar zdegradowany – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale i wiejskich. Może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

3. WYZNACZANIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

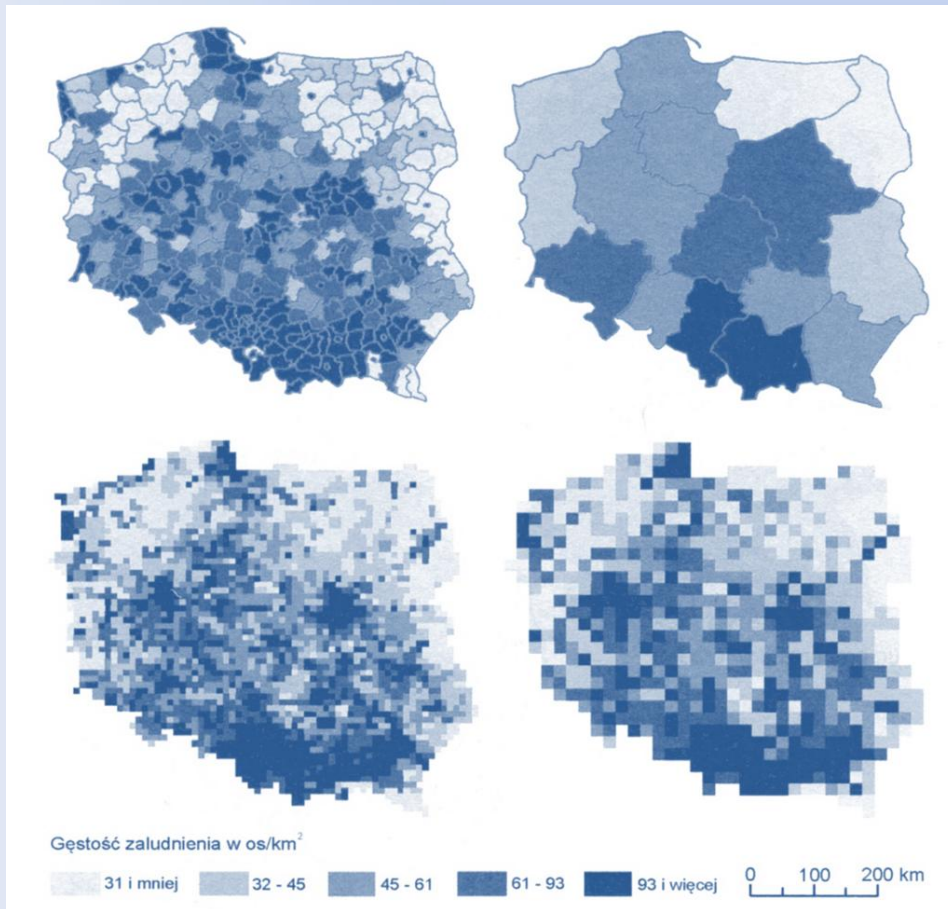
Uzyskanie porównywalności wyników diagnozy wymaga przetwarzania danych w ramach poziomu niższego niż poziom gminy, możliwie podobnych do siebie jednostek przestrzennych, powstałych np. przy wykorzystaniu istniejącego podziału administracyjnego gminy czy jednostek GUS.

Rekomenduje się, aby były to obszary, które:

- stanowią pewne całości pod względem funkcjonalnym;
- charakteryzują się pewną spójnością społeczną i przestrzenną.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

3. WYZNACZANIE OBSZARU – AGREGACJA DANYCH

Użycie różnej wielkości jednostek przestrzennych pozwala na przedstawienie średniego natężenia zjawisk występujących na pożądanym obszarze.

Użycie różnej wielkości siatki pozwala na zobrazowanie zjawisk na potrzebnym poziomie szczegółowości.

Źródło: Modelowa rewitalizacja miast, Prezentacja temat 1. „Od obszaru zdegradowanego do obszaru rewitalizacji”, <https://www.popt.gov.pl/strony/o-programie/wydarzenia/konkurs-dla-samorzadow-modelowa-rewitalizacja-miast/>

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

3. WYZNACZANIE OBSZARU REWITALIZACJI

Obszar rewitalizacji – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację.

Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym nieposiadające wspólnych granic, ale nie może obejmować terenów większych **niż 20% powierzchni gminy** oraz zamieszkanym przez **więcej niż 30% jej mieszkańców**.

3. WYZNACZANIE OBSZARU REWITALIZACJI

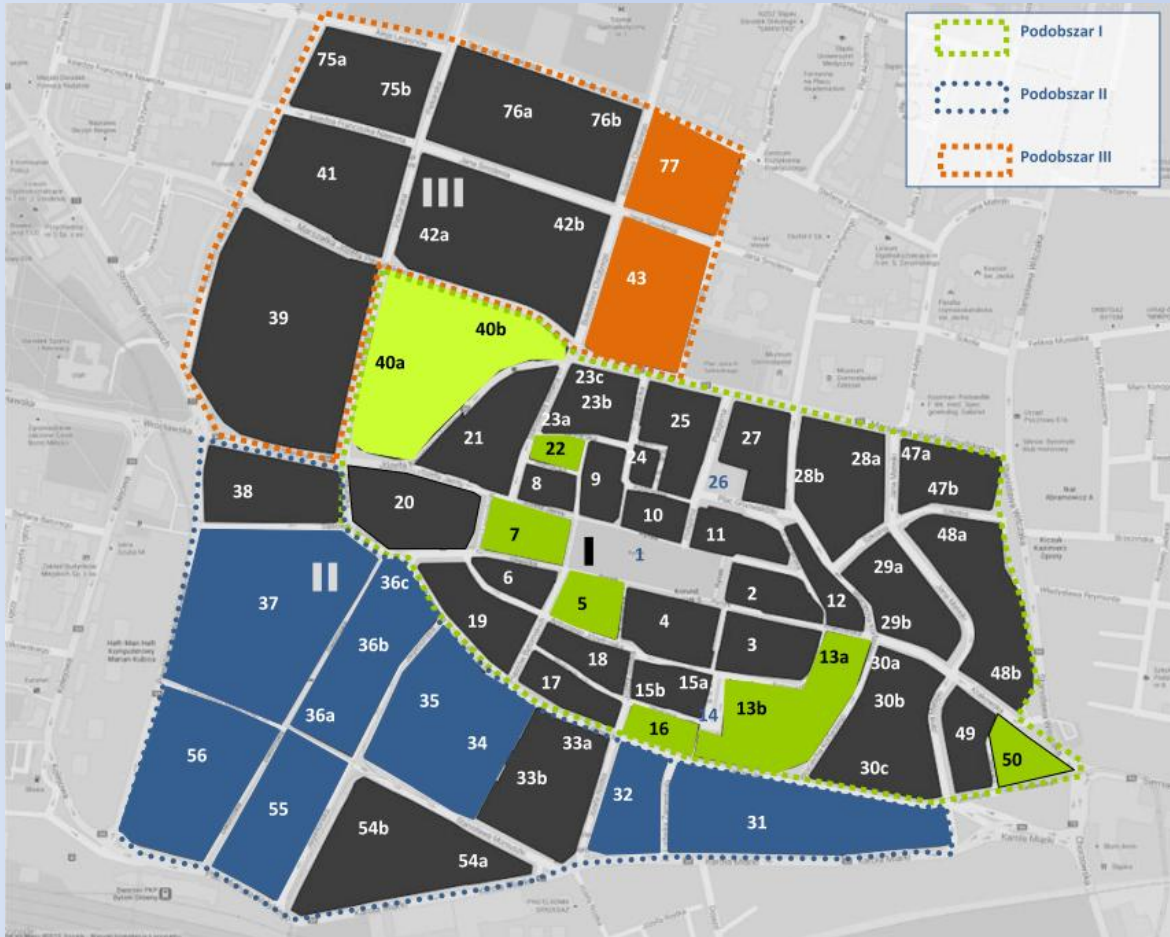
Zakłada się, że jedynie w szczególnych przypadkach będzie wykorzystywany maksymalny limit. Co do zasady obszar ten powinien być mniejszy, co powinno gwarantować możliwość sfinansowania przez gminę planowanych działań rewitalizacyjnych w zakresie gwarantującym uzyskanie zakładanego efektu.

Informacja na temat powierzchni obszaru rewitalizacyjnego objętego programem rewitalizacji, a także jego udział w powierzchni ogólnej gminy powinna być wyraźnie wskazana w dokumencie.

Powierzchnię ogólną rozumie się jako powierzchnię w granicach administracyjnych danej gminy.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

3. WYZNACZANIE OBSZARU

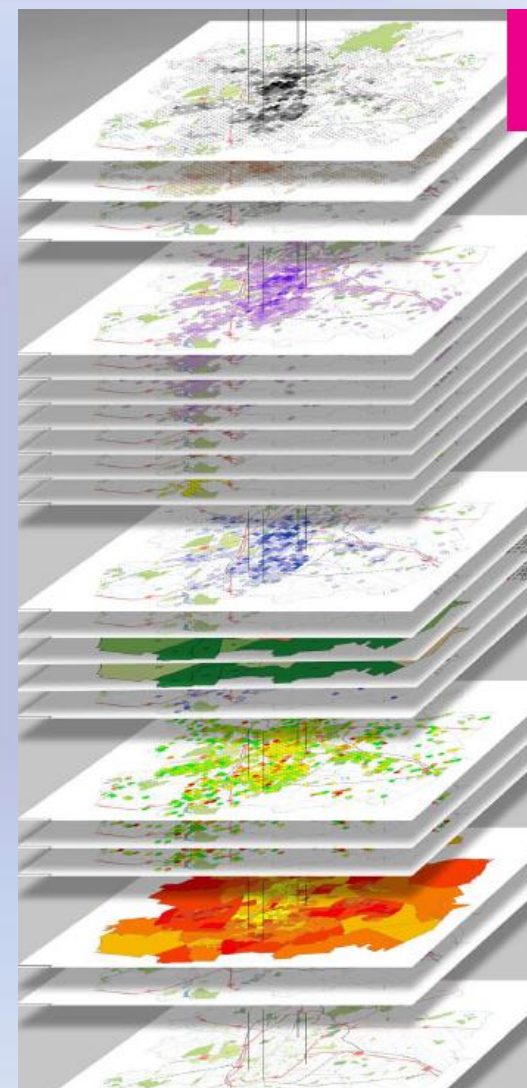
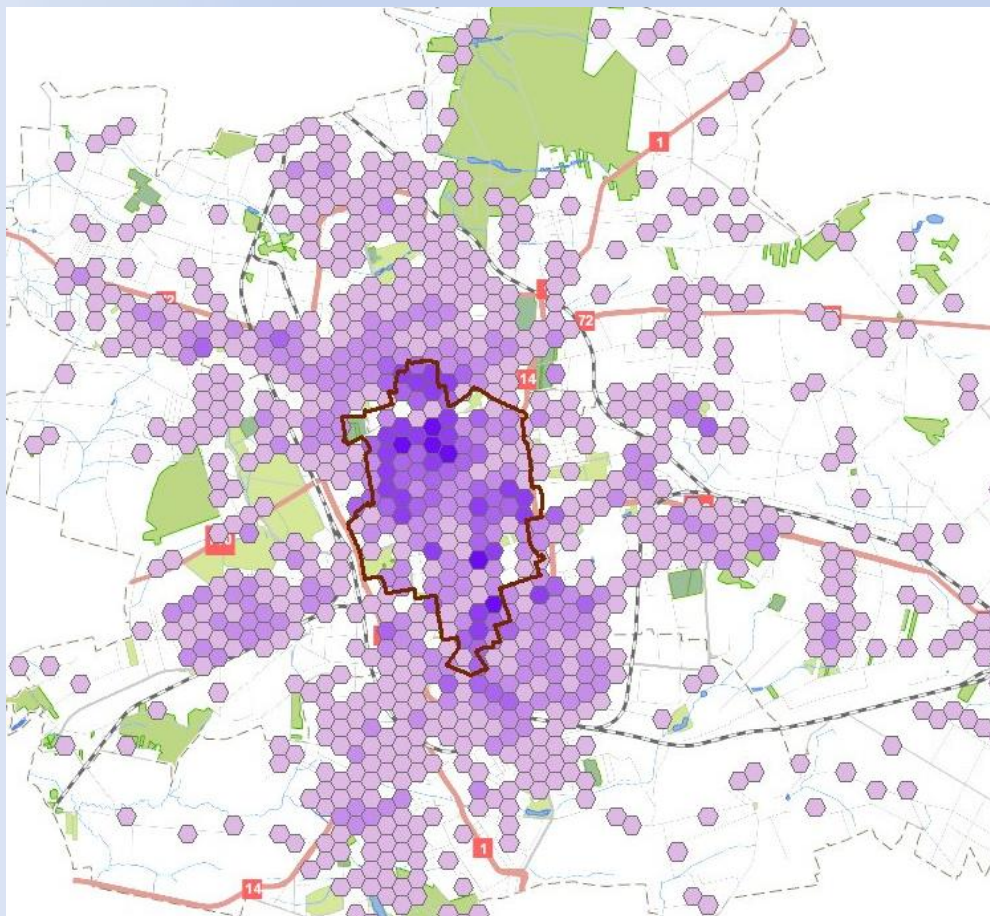

Bytom, <http://www.bytomodnowa.pl/rewitalizacja-srodmiescia>

Departament Rozwoju Regionalnego i Funduszy Europejskich

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

3. WYZNACZANIE OBSZARU

Łódź, <http://centrumwiedzy.org/delimitacja-obszaru/>

3. WYZNACZANIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI

– NAJCZĘSCIEJ POPEŁNIANE BŁĘDY

1. Brak uzasadnienia wynikającego z diagnozy dotyczącego zidentyfikowania obszaru zdegradowanego i wyboru obszaru do rewitalizacji.
2. Przekraczanie dopuszczalnych limitów wskazanych do objęcia obszarem rewitalizacji.
3. Wyznaczanie obszarów niezamieszkanymi głównie - parki, bulwary itp.

3. WYZNACZANIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI – SPOSÓB OCENY

KRYTERIUM 3.

ZASIĘG PRZESTRZENNY OBSZARU REWITALIZACJI:

W ramach kryterium ocenie podlega czy:

- właściwie określono obszar, który ma być poddany rewitalizacji tj. opisano i załączono mapę gminy;
- obszar przewidziany do rewitalizacji:
 - a) nie obejmuje terenów większych niż - 20% powierzchni gminy.
 - b) nie obejmuje terenów zamieszkałych przez więcej niż - 30% mieszkańców gminy.

4. EFEKT REWITALIZACJI

Efektem jest zminimalizowanie kryzysu na danym obszarze oraz odwrócenie negatywnych trendów.

Nie każda rewitalizacja musi być zakończona „efektem Bilbao” - „efektem Guggenheima”.

4. EFEKT REWITALIZACJI

Gdy powodzenie działań rewitalizacyjnych jest uzależnione od zastosowania narzędzi ustawowych, rekomendowanym typem programu rewitalizacji jest gminny program rewitalizacji.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

4. EFEKT REWITALIZACJI – NAJCZĘŚCIEJ POPEŁNIANE BŁĘDY

1. Brak pomysłu na to co chcemy osiągnąć dzięki przeprowadzeniu procesu rewitalizacji.
2. Brak konsekwencji działań.
3. Brak wizji obszaru po przeprowadzeniu wszystkich działań.
4. Podejście wybiórcze, nastawione na szybki wynik.
5. Wygórowane oczekiwania.
6. Niedostosowanie wizji do możliwości miejsca.

4. EFEKT REWITALIZACJI – SPOSÓB OCENY

KRYTERIUM 4.

PLANOWANY EFEKT REWITALIZACJI:

W ramach kryterium ocenie podlega czy przedstawiona wizja rewitalizacji stanowi odpowiedź na przeprowadzoną diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

5. CELE REWITALIZACJI

Rewitalizacji dokonuje się przede wszystkim w kontekście społecznym.

Jej celem jest rozwój społeczny, któremu służyć winny działania rewitalizacyjne, w tym te mające na celu modernizację zabudowy.

5. CELE REWITALIZACJI

Cele procesu rewitalizacji powinny wynikać z wielokryterialnej i przekrojowej analizy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, a także wieloaspektowej analizy i diagnozy stanu kryzysowego.

Logiczne związki pomiędzy celami i efektami
(wynikami).

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

5. CELE REWITALIZACJI – NAJCZĘŚCIEJ POPEŁNIANE BŁĘDY

1. Cele ogólne, lakoniczne.
2. Cele strategiczne dla całej gminy lub cele w formie konkretnych projektów.
3. Działania niepowiązane z celami.

5. CELE REWITALIZACJI – SPOSÓB OCENY

KRYTERIUM 5.

CELE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU ELIMINACJĘ LUB OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ZJAWISK:

W ramach kryterium ocenie podlega czy wymienione w PR cele:

- cele są adekwatne do potrzeb;
- spowodują eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk.

6. PROJEKTY GŁÓWNE

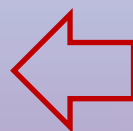
Projekty bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z sytuacji kryzysowej.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

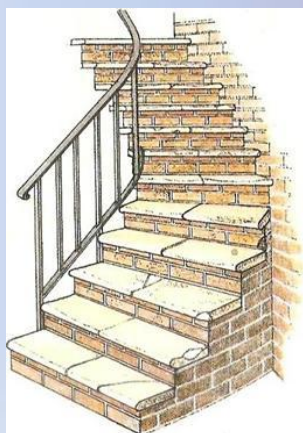
6. PROJEKTY REWITALIZACYJNE

Stwarzają możliwości włączenia społecznego

Projekty społeczne

Pozwalają na usprawnienie możliwości

Projekty infrastrukturalne

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

6. PROJEKTY GŁÓWNE – NAJCZĘŚCIEJ POPEŁNIANE BŁĘDY

1. Brak logicznego powiązania zdiagnozowanych problemów i zaplanowanych przedsięwzięć – „worek przypadkowych projektów”.
2. Brak mechanizmów integrowania zidentyfikowanych celów oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych – brak spójnej całości.
3. Projekty turystyczne, rekreacyjne, estetyzujące oraz tzw. „rewitalizacje parków” jako przeważające w programie.
4. Projekty ogólnogminne lub wykraczające poza obszar rewitalizacji bez uzasadnienia ich wpływu na zidentyfikowane problemy.
5. Brak projektów społecznych i/lub projekty miękkie jako dodatkowe, niekompleksowe.
6. Gmina jako jedyny realizator projektów.

6. PROJEKTY GŁÓWNE – SPOSÓB OCENY

KRYTERIUM 6. LISTA PROJEKTÓW GŁÓWNYCH:

W ramach kryterium ocenie podlega czy lista projektów głównych zawiera:

- a) nazwę;
- b) wskazanie podmiotów go realizujących;
- c) zakres realizowanych zadań;
- d) szacowaną wartość, w tym źródła finansowania;
- e) prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji;
- f) lokalizację (miejsce realizacji projektu):
 - czy projekty realizowane są na obszarach rewitalizacji;
 - Jeśli program przewiduje również realizację projektów zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacyjnym, to czy przedstawiono co do tego uzasadnienie tj. czy realizacja przyczynia się do osiągnięcia celów PR;
- g) czy koszty kwalifikowane dróg nie przekraczają 40% (jeśli dotyczy);
- h) czy założenia projektów przewidzianych do współfinansowania ze środków UE są zgodne z zapisami programów operacyjnych , w ramach których mają być realizowane (np. RPO WM 14-20 są zgodne z zapisami RPO WM 14-20).

7. POZOSTAŁE PRZEDSIĘWZIĘCIA

Charakterystyka (zbiorczy opis) innych uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tj. takich, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji.

W opisie przedsięwzięć uzupełniających należy wskazać obszary tematyczne, zagadnienia istotne z punktu widzenia potrzeb obszaru rewitalizacji.

7. POZOSTAŁE PRZEDSIĘWZIĘCIA – **NAJCZĘŚCIEJ POPEŁNIANE BŁĘDY**

1. Brak projektów/przedsięwzięć dodatkowych;
2. Brak podziału na projekty główne i dodatkowe/uzupełniające.
3. Brak spójności z projektami głównymi.

7. POZOSTAŁE PRZEDSIĘWZIĘCIA – SPOSÓB OCENY

KRYTERIUM 7. POZOSTAŁE PRZEDSIĘWZIĘCIA:

W ramach kryterium ocenie podlega:

czy zidentyfikowano inne działania, poza podstawowymi projektami i przedsięwzięciami, przyczyniające się do eliminacji lub ograniczenia negatywnych zjawisk występujących na terenach rewitalizowanych powodujące wzmocnienie wzajemnych efektów prowadząc do ich maksymalizacji (tzw. efekt synergii).

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

8. KOMPLEMENTARNOŚĆ:

Komplementarność przestrzenna

- Wzajemne dopełnianie się działań w przestrzeni gminy
- Zapobieganie przenoszeniu problemów na inne tereny
- Ciągła analiza następstw podejmowanych decyzji dla polityki przestrzennej gminy

Komplementarność problemowa

- Wzajemne dopełnianie się działań sektorowych
- Parametryzacja pożądanego stanu, do którego osiągnięcia prowadzi realizacja programu
- Ocena spójności działań z efektami analiz na obszarze województwa

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

- Efektywny system zarządzania rewitalizacją
- Spójność działań i procedur
- Wypracowanie trwałych standardów

Komplementarność międzyokresowa

- Analiza dotychczasowych działań gminy, ocena skuteczności, osiągnięć i efektywności
- Wykorzystanie wniosków z dotychczasowych działań i ewaluacji

Komplementarność źródeł finansowania

- Uzupelnianie i łączenie form wsparcia (EFRR, EFS, FS, publiczne środki krajowe)
- Tworzenie warunków do włączenia środków prywatnych w finansowanie procesów rewitalizacji

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

8. KOMPLEMENTARNOŚĆ - NAJCZĘŚCIEJ POPEŁNIANE BŁĘDY

1. Brak logicznej całości.
2. Brak powiązań między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi
3. Brak komplementarności pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

8. KOMPLEMENTARNOŚĆ – SPOSÓB OCENY

KRYTERIUM 8. KOMPLEMENTARNOŚCI

W ramach kryterium ocenie podlega czy:

- czy wskazano wzajemne powiązania pomiędzy projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi;
- czy w programie określono powiązania pomiędzy projektami współfinansowanymi z EFRR i EFS.

9. RAMY FINANSOWE

W finansowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych ważną zasadą jest komplementarność źródeł finansowania – np. łączenia środków prywatnych i publicznych - oraz realizacja aspektu społecznego. Istotnym jest, aby wykorzystać i stymulować czynniki o charakterze endogenicznym.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

9. RAMY FINANSOWE - NAJCZĘŚCIEJ POPEŁNIANE BŁĘDY

1. W przypadku projektów głównych brak wskazania źródeł finansowania.
2. Kwoty podawane ogółem dla całego programu rewitalizacji, a nie dla poszczególnych projektów.
3. Projekty współfinansowane wyłącznie ze środków RPO WM 2014-2020.
4. Brak harmonogramu realizacji lub nierealny harmonogram.

9. RAMY FINANSOWE – SPOSÓB OCENY

KRYTERIUM 9. RAMY FINANSOWE:

W ramach kryterium ocenie podlega:

- czy w PR określone są wartości poszczególnych projektów;
- czy w PR określone są źródła finansowania dla poszczególnych projektów;
- czy w realizacji projektów zaplanowano źródła finansowania inne niż UE, np. BP, środki z partnerstwa publiczno-prywatnego, środki prywatne (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014-2020);
- czy w PR przedstawiony jest harmonogram realizacji projektu.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

10. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

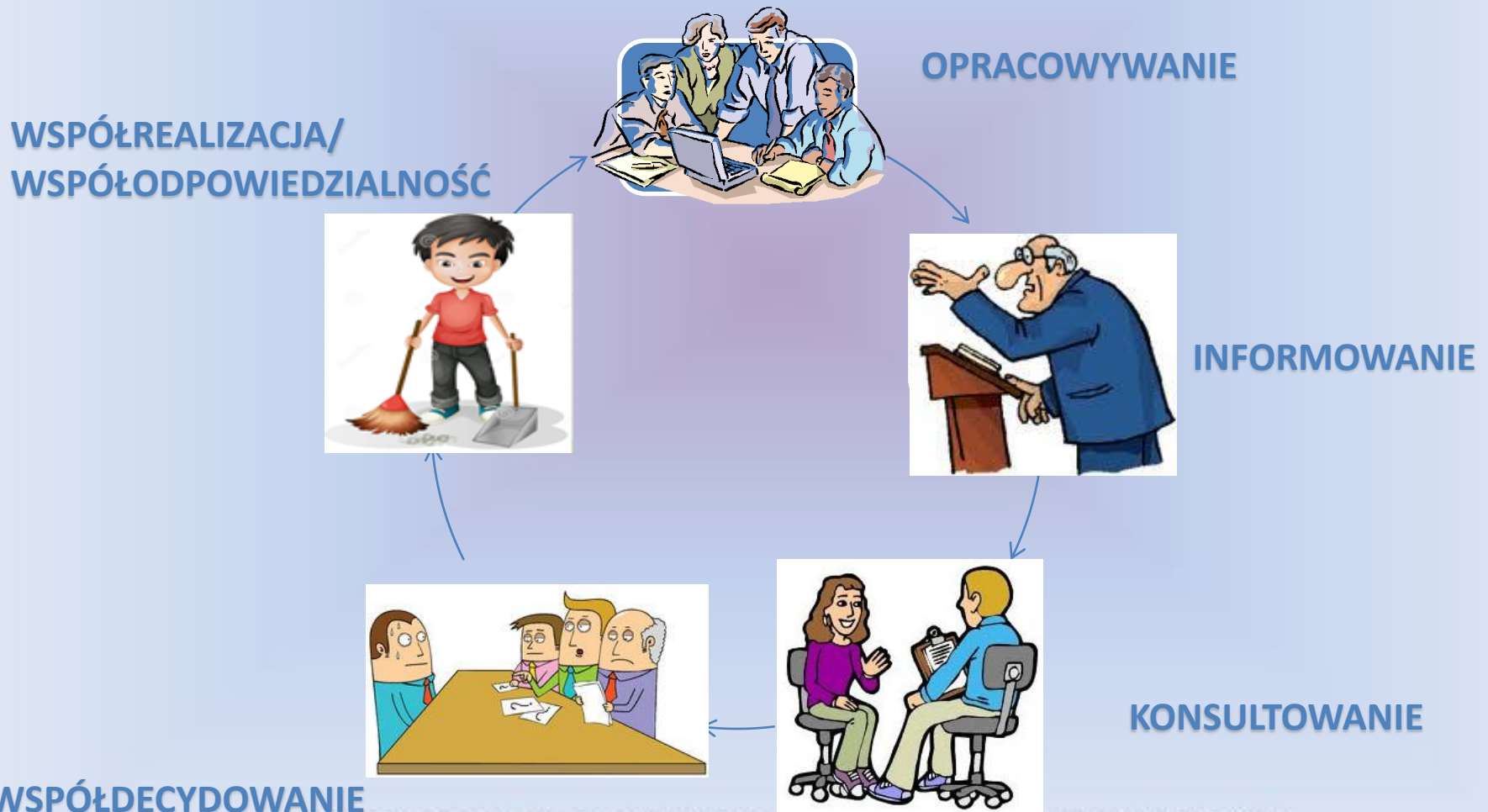
Rewitalizację prowadzi się z ludźmi i dla ludzi!

Mechanizmy włączenia mieszkańców przedsiębiorców i innych podmiotów oraz grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji na wszystkich jego etapach tj. tworzenia, wdrażania oraz monitorowania.

Efektywna i skuteczna partycypacja wymaga uruchomienia szczególnego procesu, w którym społeczność lokalna jest nie tylko adresatem, lecz także współtwórcą wypracowywanych rozwiązań.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

10. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

10. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA – NAJCZĘŚCIEJ POPEŁNIANE BŁĘDY

1. Brak edukacji interesariuszy.
2. Wyłącznie jednostronne informowanie mieszkańców.
3. Brak włączenia mieszkańców na etapie wdrażania programu i monitorowania.
4. Brak wskazania konkretnych interesariuszy np. podmiotów gospodarczych, fundacji, organizacji pozarządowych itp.

10. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA – SPOSÓB OCENY

KRYTERIUM 10. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA:

W ramach kryterium ocenie podlega:

- czy PR zawiera identyfikację grup społecznych, przedsiębiorstw i innych podmiotów znajdujących się na terenie mającym podlegać procesowi rewitalizacji;
- czy przewidziano na etapie tworzenia PR włączenie interesariuszy: mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces jego tworzenia, wdrażania oraz monitorowania.

11. SYSTEM REALIZACJI PR (STRUKTURA ORGANIZACYJNA)

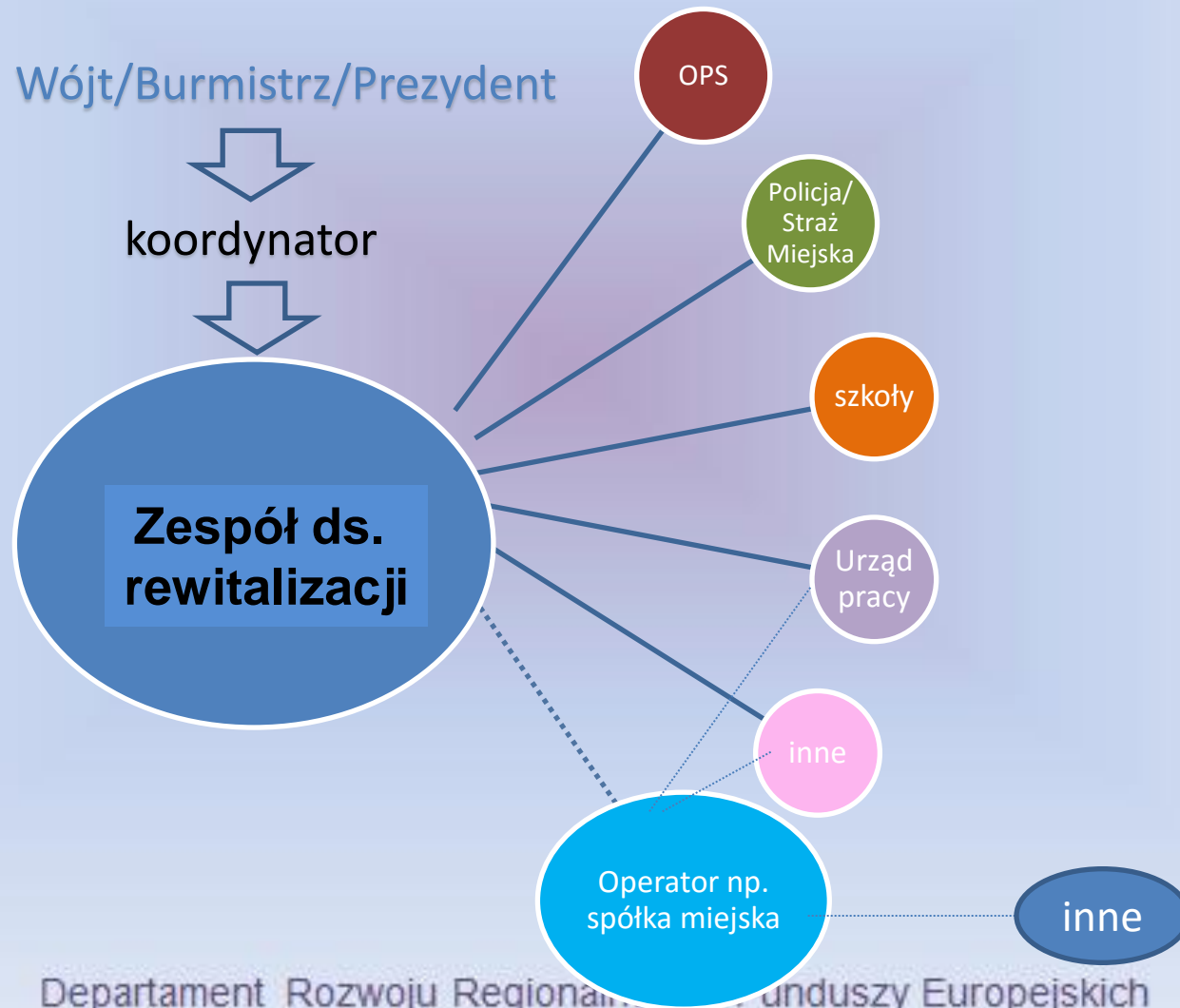
Sposób zarządzania procesem rewitalizacji gwarantujący jego efektywne wdrażanie.

- Umieszczenie w strukturze urzędu.
- Sposób działania – decyzyjność, współpraca.
- Sposób podejmowania decyzji.
- Skład osobowy – wiedza/kompetencje/wieloobszarowość.

Sprawność i przejrzystość systemu realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

11. ZARZĄDZANIE PROCESEM

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

SYSTEM ZARZĄDZANIA – **NAJCZĘŚCIEJ POPEŁNIANE BŁĘDY**

1. Złe zarządzanie, podejście wybiórcze, nastawione na szybki wynik.
2. Stosowanie wyłącznie zapisów, jak powinno być, a brak konkretnego opisu jak będzie wyglądać zarządzanie i realizacja u Wnioskodawcy.
3. Wskazywanie wójta/burmistrza/prezydenta jako realizatora wszystkich zadań.
4. Brak wskazania osoby decyzyjnej.

11. SYSTEM REALIZACJI PR (STRUKTURA ORGANIZACYJNA) – SPOSÓB OCENY

KRYTERIUM 11. SYSTEM REALIZACJI PR (STRUKTURA ORGANIZACYJNA):

W ramach kryterium ocenie podlega czy:

wskazano w strukturach instytucji, kto będzie zajmował się przygotowaniem i wdrażaniem, w tym monitorowaniem PR?

wskazano biura/departamenty i jednostki podległe zaangażowane w proces przygotowania i wdrażania, w tym monitorowania PR?

12.MONITORING

Skuteczny system monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu PR.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

MONITOROWANIE I EWALUACJA

- Jakie wskaźniki lokalne przyjmować?
- Jak zorganizować system monitorowania postępów rewitalizacji?
- Jak prowadzić ewaluację osiągnięcia celów rewitalizacji?

MONITOROWANIE
PROGRAMU

MONITOROWANIE
PROJEKTU

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

12.MONITORING

Rodzaje wskaźników:

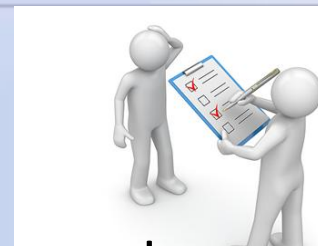
- wskaźniki realizacji projektów – pokazują nam stopień realizacji poszczególnych projektów (najczęściej wskaźniki produktu, rezultatu);
- wskaźniki realizacji programu rewitalizacji – pokazują nam zmianę tj. spadek lub wzrost zjawisk kryzysowych występujących (zdiagnozowanych) na obszarze rewitalizacji, który nastąpił w wyniku realizacji programu rewitalizacji.

Wskaźniki mają pokazać w jakim stopniu zrealizowane zostały cele wyznaczone w wyniku przeprowadzonej diagnozy:

- wskaźnik musi być konkretny (nazwa);
- musi dać się zbadać lub zmierzyć (źródła informacji);
- określamy wartość bazową (zmierzona na etapie diagnozy) oraz wartość docelową (jaką chcemy osiągnąć w wyniku realizacji PR);
- określamy sposób monitorowania.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

MONITOROWANIE PROJEKTU

W przypadku projektów realizowanych również poza obszarem rewitalizacji powinno się podać wartość procentową jaką dany projekt realizuje na obszarze objętym programem rewitalizacji.

Wartość tą można obliczyć np.:

- **W inwestycjach liniowych** – jako % kilometrów realizowanych na obszarze objętym programem rewitalizacji
- **W inwestycjach powierzchniowych** – jako % powierzchni projektu znajdującego się na obszarze objętym programem rewitalizacji
- **W inwestycjach miękkich** – jako % mieszkańców/uczestników projektu zamieszkałych na obszarze objętym programem rewitalizacji

12. MONITORING – NAJCZĘŚCIEJ POPEŁNIANE BŁĘDY

1. Monitoring wyłącznie na projekcie – np. wskaźniki rezultatu.
Monitoring nie zakładający żądanych skwantyfikowanych zmian
tzn. brak podanych wartości – możliwość subiektywnej oceny
efektów podejmowanych działań.
2. Brak źródeł pozyskiwania informacji koniecznych do
monitorowania realizacji programu rewitalizacji.
3. Brak logiki interwencji - wskaźniki nieodpowiadające określonej
wizji i celom.

12.MONITORING – SPOSÓB OCENY

KRYTERIUM 12. MONITORING PR.:

W ramach kryterium ocenie podlega:

- czy określony został sposób oceniania realizacji PR;
- czy istnieje metoda monitorowania stopnia osiągnięcia przyjętych celów;
- czy określono odpowiednie wskaźniki, odpowiedzialnego za zbieranie informacji;
- czy określono częstotliwość oceny;
- czy określony został sposób aktualizacji PR.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

MINIMALNY ZAKRES PRACY GMINY:

1. Wyznaczenie w Gminie osoby lub zespołu odpowiedzialnego za prowadzenie procesu przygotowawczego PR, a potem za realizację, monitoring i ocenę.
Pozyskanie i przygotowanie danych do diagnozy dla całej gminy, która stanowi podstawę do określenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.
2. Przygotowanie projektów uchwał rady gminy.
3. Zgłoszenie do Wykazu programów rewitalizacji województwa mazowieckiego.

**Gmina jako koordynator
rewitalizacji, a nie tylko realizator
tego procesu!**

**Działania prowadzone są
kompleksowo a nie doraźnie!**

**Kluczem do dobrej rewitalizacji jest
umiejętne dostosowanie
przedsięwzięcia do lokalnych
potrzeb i uwarunkowań.***

*"Ludzie, przestrzeń, zmiana – dobre praktyki w rewitalizacji polskich miast" Ministerstwo
Rozwoju

Dziękuję za uwagę

Departament Rozwoju Regionalnego
i Funduszy Europejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego
tel. (22) 5979 751
e-mail: dsrr@mazovia.pl

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

PRZYKŁADY DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

WYKAZY PROGRAMÓW REWITALIZACJI W INNYCH REGIONACH:

WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE

<http://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/dowiedz-sie-wiecej-o-rewitalizacji-2/#wykaz%20program%C3%B3w>

1. Piława Górna	10. Jedlina Zdrój
2. Sobótka	11. Duszniki Zdrój
3. Legnica	12. Jelenia Góra
4. Wrocław	13. Mirsk
5. Kowary	14. Kąty Wrocławskie
6. Dzierżoniów	15. Świdnica
7. Piechowice	16. Góra
8. Kłodzko	17. Środa Śląska
9. Bolków	18. Kobierzyce

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

WYKAZY PROGRAMÓW REWITALIZACJI W INNYCH REGIONACH:

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE:

https://rpo.slaskie.pl/czytaj/programy_rewitalizacji_22072016

1. Ruda Śląska
2. Dąbrowa Górnicza
3. Bielsko-Biała
4. Katowice
5. Rydułtowy

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

CIEKAWY PROJEKTY REWITALIZACYJNE Z POLSKI:

- Nadodrże - dzielnica Wrocławia
- Księży Młyn - Łódź

KREUZBERG – DZIELNICA BERLINA

Dzielnica Kreuzberg została zabudowana zgodnie z XIX-wiecznymi planami koncentrycznego rozwoju Berlina. Teren był skanalizowany, co skłaniało do jego intensywnego wykorzystania. Oznaczało to wielkie bloki na działkach o dużej głębokości (sięgających daleko od ulicy), aby oszczędzić na kosztach sieci ulicznej. Budynki były przeznaczane na mieszkania dla robotników migrujących ze Śląska. W momencie rozpoczęcia I wojny światowej inwestycja była zakończona. Od razu pojawiło się też skrajne przeludnienie.

Kreuzberg był znany jako dzielnica robotniczej nędzy. Na archaiczny sposób zabudowy i przeludnienie nałożyły się kolejno: zniszczenia II wojny światowej; wzniesienie muru berlińskiego, który zamienił tę centralną dzielnicę w peryferia; budowa nowej sieci ulicznej w latach 50. i 60. XX w. oraz koncepcje odnowy dzielnicy poprzez budowę zakładów przemysłowych wzdłuż dróg ekspresowych oraz budowy wielkich bloków mieszkalnych, które miały zastąpić stare budownictwo.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

KREUZBERG – DZIELNICA BERLINA

Wspólnie z mieszkańcami, opracowano zasady „zrównoważonej rewitalizacji”.

W przeciwieństwie do procedur konwencjonalnego planowania biurokratycznego zasady owe nadają miejscowej ludności – bezpośrednio dotkniętej przez przebudowę – pierwszeństwo w podejmowaniu decyzji. Prace w danej lokalizacji mogą rozpocząć się dopiero po pozytywnym głosowaniu mieszkańców. Przypadki niezgody czy konfliktu są rozwiązywane, w miarę możliwości, przez miejscowy „komitet rewitalizacji” lub przez radę dzielnicy. Nie znaczy to, że zawsze udawało się rozwiązać wszystkie konflikty.

REWITALIZACJA NA MAZOWSZU

12 ZASAD ZRÓWNOWAŻONEJ REWITALIZACJI (SKRÓT)

1. Rewitalizacja musi być zaplanowana i przeprowadzona z zachowaniem istniejącej substancji materialnej, wraz z obecnymi mieszkańcami i operatorami lokalnych przedsiębiorstw i warsztatów.
2. Zarówno planiści, jak mieszkańcy i lokalni przedsiębiorcy powinni uzgodnić cele rewitalizacji. Społeczne i techniczne aspekty planu powinny być opracowane łącznie i spójnie.
3. Charakter Kreuzbergu powinien zostać zachowany; konieczne jest przywrócenie zaufania i wiary w sens przedsięwzięcia. Uszkodzenia grożące budynkom powinny być naprawione natychmiast.
4. Wewnętrzne układy mieszkań powinny zostać dostosowane do wymagań współczesnego stylu życia.
5. Remonty domów i mieszkań powinny być prowadzone krokami i powinny być stopniowo doprowadzane do końca (nie powinno podejmować się totalnych działań na całych obszarach).
6. Środowisko mieszkalne powinno ulec poprawie poprzez wyburzenia, założenie ogródków we wnętrzach bloków i odnowienie fasad.
7. Obiekty publiczne, ulice, place i zieleń muszą być odnowione i uzupełnione stosownie do potrzeb.
8. Prawa uczestniczenia tak jak i prawa materialne muszą być uwzględnione przez plan społeczny.
9. Decyzje dotyczące rewitalizacji powinny zostać wypracowane publicznie, w przejrzysty sposób i na tyle na ile to możliwe, powinny być dyskutowane lokalnie. Reprezentacja mieszkańców powinna zostać wzmocniona.
10. Aby rewitalizacja zyskała zaufanie społeczne, konieczne jest stabilne zaplecze finansowe. Wsparcie to powinno działać niezwłocznie i w stosunku do każdego poszczególnego przypadku.
11. Powinny zostać stworzone nowe formy organizacji inwestujących. Funkcja (organizacja) powiernicza (działanie w imieniu) powinna być oddzielona od funkcji budowlanych.
12. Rewitalizacja zgodna z tymi zasadami musi zachować ciągłość (przez wiele lat).

Źródło: Za K. Herbst, Partycypacja a prawo do miasta str. 31-32 [...] Partycypacja społeczna w Planowaniu Przestrzennym, TUP OW, Warszawa 2014, Na podstawie broszur, materiałów internetowych i publikacji „Step by Step. Careful Urban Renewal in Kreuzberg, Berlin”, Internationale Bauausstellung, Berlin, 1987 r